

ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΣΑΜΠΑΛΙΩΤΗΣ

"Πάντα ο πολιτισμός πηγαίνει πίσω από τα δέντρα..."

Ο Παντελής Σαμπαλιώτης και ο Χρήστος Μπουρνίκος είναι οι δύο Έλληνες που συμμετέχουν στην έκθεση "Αλληγορίες της Ύλης". Μία έκθεση με έργα καλλιτεχνών που ζουν, δρουν και υπνούν στο Βερολίνο. Ο Παντελής Σαμπαλιώτης ταξιδεύει στην Ευρώπη την τελευταία εικοσαετία, επισκέπτεται τα σημαντικότερα μουσεία, παρουσιάζει έργα του σε μεγάλες εκθέσεις και με τη σειρά "Δέκτης - Πομπός" που παρουσιάζει στο Εικαστικό Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Λάρισας, ξεκινά ένα μεγάλο εικαστικό ταξίδι, που θα ολοκληρωθεί τα επόμενα χρόνια.

Συνέντευξη στον **ΧΡΗΣΤΟ ΜΠΕΧΛΑΪΒΑΝΟ**

Ολόκληρη η συνέντευξη έχει ως εξής:

ΕΡ.: Κύριε Σαμπαλιώτη η πρώτη σας γνωριμία με το Εικαστικό Κέντρο ήταν η συμμετοχή σας στο "ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟ Ι". Ποιες ήταν οι εντυπώσεις σας απ' αυτή την επίσημη έκθεση;

ΑΠ.: "Για μένα ειλικρινά ήταν ένα μεγάλο ξάφνημα, όταν το '96 ήρθα και είδα το "ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟ Ι". Μέχρι τότε δεν ήξερα τίποτα για το κέντρο. Τότε επικοινωνήσαμε με τον κ. Γιαννούτσα, που στείλαν την πρόσκληση και όταν ήρθα και είδα την έκθεση, εντυπωσιάστηκα. Μέσα απ' αυτή τη συνεργασία προέκυψε αυτή η έκθεση. Ανδρέας Γιαννούτσος μου ζήτησε να τον ενημερώσω για την εικαστική δραστηριότητα στο Βερολίνο και σιγά - σιγά να φτιάξουμε μία έκθεση που να έχει μία ποιότητα σε διεθνές επίπεδο".

ΕΡ.: Εργάζεστε από το '96 στο Βερολίνο και τι έχετε από τους δημιουργούς της έκθεσης "Αλληγορίες της Ύλης". Πώς προέκυψε αυτή η έκθεση;

ΑΠ.: "Είμαι από το '96 αλλά είχα δραστηριότητα στο Βερολίνο από το 1982, τότε είχα κάνει την έκθεση "Αποδημίες" (στην Galerie Terzo), αλλά τότε ήταν διαφορετικό και το Βερολίνο. Τότε, ενώ ζούσα στη Γαλλία, μετέφερα ένα τελείως διαφορετικό πνεύμα, η Γαλλία ήταν κάτι εντελώς διαφορετικό και ήταν μία μεγάλη πρόκληση για ένα Έλληνα. Με την έκθεση που είχα κάνει και τους καλλιτέχνες που είχα γνωρίσει, ακολούθησε μία δεύτερη έκθεση στο Βερολίνο το '84 και από τότε με απασχολεί το Βερολίνο. Το θέμα μιας έκθεσης που ήθελα εγώ να δημιουργήσω ήταν ότι εντελώς καινούριο. Εβλεπα, τότε ότι τελειώνουν τα δόγματα και κάποιο άλλο στοιχείο έπρεπε να μας δώσει και να το προσπαθούμε... Αυτό το διάστημα, έγραφα περισσότερο και περισσότερο ζωγραφίζα και άρχισα να βλέπω άτομα που είχαν κάποιο ιδιαίτερο στοιχείο που με ενέπνευε. Ήταν μπορούμε να πούμε ανεξάρτητοι καλλιτέχνες. Ήταν καλλιτέχνες που είχαν σχέση με το υλικό τους. Εκεί χρονολογείται και το θέμα της αλληγορίας της ύλης".

"Το πνεύμα της αλληγορίας"
Πέρασε το καλοκαίρι είχε γίνει μία πολύ μεγάλη έκθεση στο Βερολίνο σε ένα χώρο 6.000 m2 (το Prisma House) όπου συμμετείχαν 34 καλλιτέχνες από πέντε ηπείρους. Ήταν μία έκθεση που είχε διοργανωθεί για να γνωριστούμε

πλάκας πεπισμένο ξύλο. Ένα πανταχού παρόν σκληρό υλικό, το οποίο μόνο με την παρέμβαση σωματικής δύναμης παίρνει τη μορφή εκείνη, που κάνει εμφανή την πραγματική ψυχή του και που ως ανάγλυφο ή ως σώμα υπενθυμίζει τη ζωντανή σχέση που ακόμη έχει ο άνθρωπος, καθώς και ο ανθρώπινος πολιτισμός, προς το ξύλο. Από την υπόστασή του ως δέντρο ως τη χρήση του ως εργαλείο, ως κατασκευαστικό υλικό και τέλος ως φορέα θρησκευτικών ιδεών με τη μορφή εικόνων ή τοτέμ".

Ο Παντελής Σαμπαλιώτης είναι γνωστός στους Λαρισαίους καλλιτέχνης από τη συμμετοχή του στις εκθέσεις του Εικαστικού Κέντρου Σύγχρονης Τέχνης Λάρισας, "ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟ Ι" και "ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟ ΙΙ".

Μία δουλειά με την οποία θέλεις να έχει δυναμικό παρόν, δεν μπορείς να σκεφτείς από πριν ότι πρέπει να βρεις πελάτη να πουλήσεις το έργο για να εξασφαλίσεις και το υλικό και το κόστος που έχει το εργαστήριο. Αλλά, όμως δεν σημαίνει τίποτα, γιατί τα κριτήρια είναι ίδια, κρίνεται το ίδιο μ' αυτούς τους καλλιτέχνες. Εκεί είναι και η διαφορά. Αλλά όλες αυτές οι δυσκολίες μας έχουν προκρίσει και με άλλα διάφορα εφόδια που είναι σίγουρα και πολύ σημαντικά και πολύ χρήσιμα για τη συνέχεια..."

Η δημιουργία του πολιτισμού

ΕΡ.: Να περάσουμε στις "Αλληγορίες της Ύλης" και στα δικά σας έργα. Χρησιμοποιείται κυρίως βιομηχανικό εξοπλισμένο ξύλο, κυρίως σε σχήμα πλάκας...

ΑΠ.: "Η βάση είναι πάντα το ξύλο. Για μένα είναι υπόθεση του δέντρου. Όταν θα δημιουργήσω όλη την ιστορία για την αλληγορία της ύλης, θα φανεί ότι ο πολιτισμός πήγαινε πάντα πίσω από τα δέντρα. Προηγούνταν τα δέντρα και πήγαινε πίσω ο πολιτισμός. Και ο ελληνικός πολιτισμός ήταν μία υπόθεση που πήγαινε πίσω από τα δέντρα. Σκεφτείτε ότι οι Κυκλάδες, όλα τα παράλια της Μικράς Ασίας ήταν γεμάτα δέντρα, με τα οποία κάνανε καράβια και έτσι δημιουργήθηκε ο πολιτισμός".

Και μετά φεύγοντας σιγά - σιγά από την Ελλάδα προχωρούσε προς το βορρά. Μπορεί να φαίνεται λίγο ποιητικό, αλλά είναι μία ουσιαστική πραγματικότητα. Με το ξύλο εγώ υπαινισσώ την ύπαρξη κάποιου δέντρου, είναι ένα στοιχείο τραγικό όσον αφορά τον πολιτισμό, όπως είναι και το έργο τέχνης σήμερα. Αλλά η διάσταση που του δίνω, είναι να αποκτήσει την αρχική του μορφή. Ναι μεν κόπηκε γιατί δεν γινόταν διαφορετικά, βιομηχανοποιήθηκε, έγινε πλάκα, αλλά παρά όλα αυτά έχει έναν λόγο ύπαρξης, αντίστοιχο σαν στοιχείο της φύσης, όπως θα είχε σαν δέντρο. Αλλά σ' αυτή τη φύση σαν έργο τέχνης".

Η μεγάλη πρόκληση

ΕΡ.: Πώς καταφέρνετε και συνδυάζετε αυτό το σκληρό υλικό με άλλα μαλακά υλικά, όπως το κέρι, το πριονίδι, το ύφασμα και παράλληλα χρησιμοποιείτε και αξειδωμένα μέταλλα;

ΑΠ.: "Αυτή πιστεύω ήταν και η μεγάλη πρόκληση. Το θέμα της τεχνολογίας είναι πάρα πολύ σημαντικό. Γιατί δεν είναι απλά να φτιάξεις ένα έργο. Η τεχνολογία και η σχέση με το υλικό, εάν θύμω πώς ξεκινάει, έχει ένα διαφορετικό χαρακτήρα. Με μια πιο ανοιχτή άποψη έχει θρησκευτικό χαρακτήρα χωρίς να το δογματίζουμε.

γαινε πίσω από τα δέντρα..."

Είναι η σχέση της φύσης που έχει ο άνθρωπος με τη φύση..."

ΕΡ.: Στην έκθεση παρουσιάζετε την παράσταση "Πομπός - Δέκτης". Είναι μία σχέση του ανθρώπου με την ύλη; Τι ακριβώς απεικονίζει;

ΑΠ.: "Τον "Πομπό" δεν μπορούμε απλά να τον περιορίσουμε στη σχέση με την ύλη ή με τη φύση. Ο "Πομπός" είναι η ανώτερη δύναμη που εκπέμπει λειτουργίες, τις συνθέσεις σε εμάς, μία συγκεκριμένη δράση. Το θέμα με τον "Πομπό" είναι για τον κάθε άνθρωπο διαφορετικό, εξαρτάται πώς δέχεται το μήνυμα και πώς προσπαθεί να ομοιάσει σ' αυτή τη δύναμη που εκπέμπει το μήνυμά".

ΕΡ.: Και η σχέση με τα υπόλοιπα έργα, τους δέκτες...

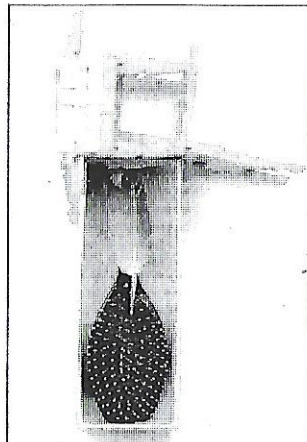
ΑΠ.: "Οι "Δέκτες" είναι το πώς ο καθένας αντιλαμβάνεται το μήνυμά του "Πομπού".

ΕΡ.: Έχουμε μία σχέση επικοινωνίας...

ΑΠ.: "Υπάρχει μία σχέση επικοινωνίας γιατί αυτό που διαπραγματεύεται το θέμα "Πομπός - Δέκτης" είναι το θέμα της επικοινωνίας σήμερα".

ΕΡ.: Το έργο με τη βούρτσα συγκέντρωσε τα βλέμματα των επισκεπτών...

ΑΠ.: "Είναι ένας πομπός της εποχής μας. Εδώ παρατηρείται και μία σχέση

Πομπός Β, 1999, μικτή τεχνική

χρώμα, για να κάνουμε τα πράγματα πιο καθημερινά και πιο εύκολα στην επικοινωνία. Εξάλλου, αυτό είναι και το μήνυμά της εποχής μας. Στο βαθύ - βαθύ αυτή η κίνηση της αλληγορίας είναι και το νόημα. Να κάνουμε έργο τέχνης από το ελάχιστο. Στη βούρτσα είναι ένας πομπός φτιαγμένος από το

ελάχιστο κι αυτό λειτουργεί σε σχέση με την εποχή μας. Κάπως έτσι λειτουργεί και η εποχή μας. Αλλά πίσω από το ελάχιστο υπάρχει μία ολόκληρη υπόθεση, όπως στη βούρτσα με το ερέχθειο. Είναι μία πραγματικότητα. Αν βεις την Αθήνα, κάπως έτσι είναι. Κάτω από μία μεγάλη ιδέα ζούμε την καθημερινότητα..."

ΕΡ.: Οι επισκέπτες παρατηρώντας τα έργα σας "απογειώνονται" με τους "κοσμοναύτες";

ΑΠ.: "Ο καθένας μας, αλληγορικά, είναι ένας κοσμοναύτης. Το θέμα είναι τόσο ανοιχτό που ο κάθε θεατής ανάλογα με τη δική του εσωτερικότητα και το δικό του πέταγμα μπορεί να ταυτιστεί με κάποιον από αυτούς τους κοσμοναύτες. Δηλαδή, η ανάγκη της απογειώσεως γίνεται για να επικοινωνήσει με κάτι άλλο. Αυτό που τον αναγκάζει να φύγει και να απογειωθεί, είναι η ανάγκη να επικοινωνήσει με κάτι βαθύτερο και με πιο ουσιαστικό τρόπο με κάποιον άλλο πομπό. Αν θέλεις να βεις τα πράγματα καθημερινά, είναι ο μικρός πομπός με τη βούρτσα, όπου είσαι ενταρμονισμένος με την καθημερινή σου ζωή με έναν τρόπο απλό..."

● Υπενθυμίζουμε ότι η έκθεση των Βερολινέζων καλλιτεχνών, "Αλληγορίες της Ύλης" θα διαρκέσει έως τις 30 Νοεμβρίου.